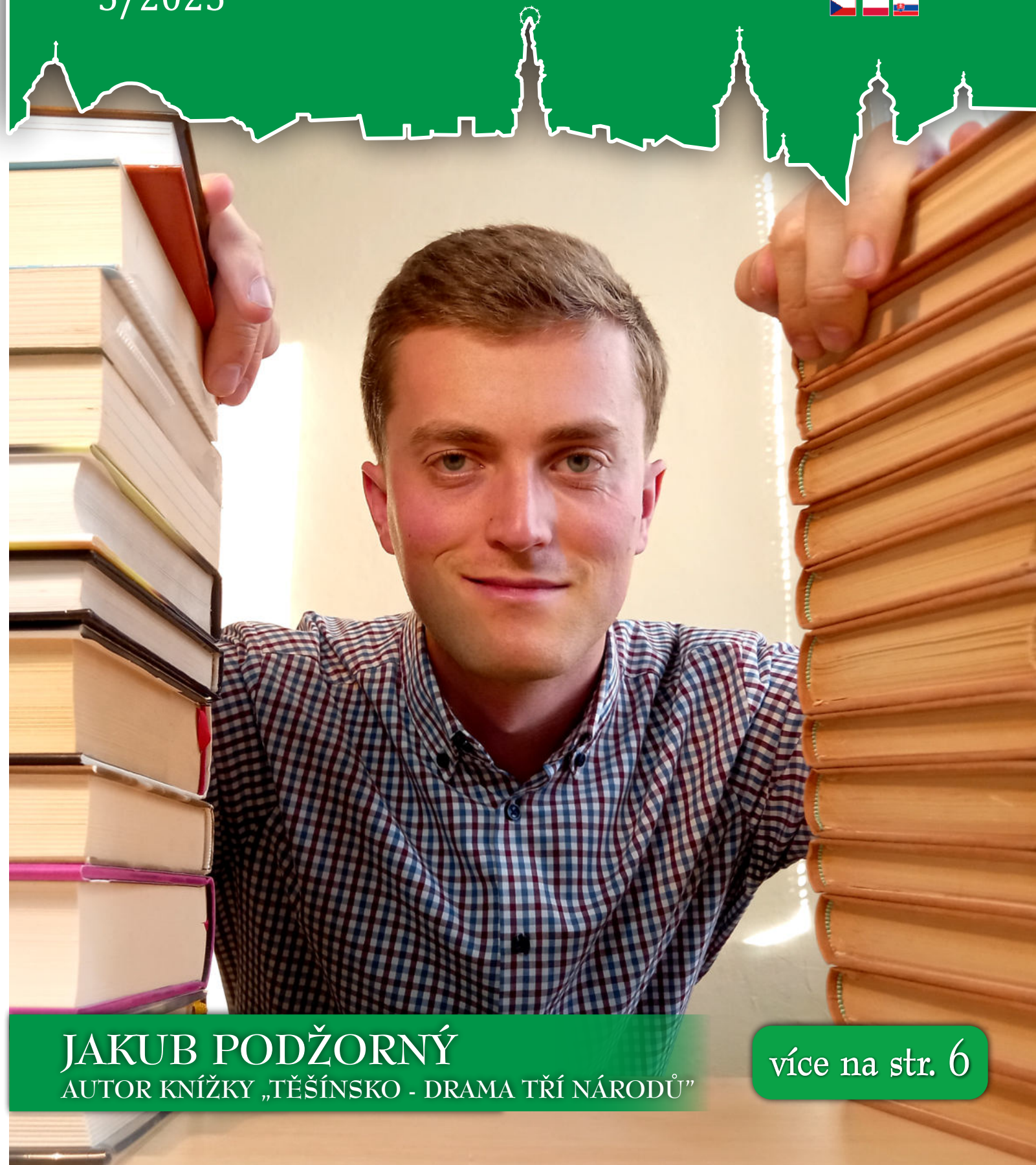

JACKi ZPRAVODAJ

5/2025

KULTURA ~ SPORT

www.jackijablunkov.cz

JAKUB PODŽORNÝ

AUTOR KNÍŽKY „TĚŠÍNSKO - DRAMA TŘÍ NÁRODŮ“

více na str. 6

MÁJ - LÁSKY ČAS

Až budete číst tyto řádky, bude začátek měsíce května. Květen je nazýván měsícem lásky. Proč je potřebné právě v dnešní době tak často o lásce mluvit? Protože na světě je mnoho nenávisti. A také proto, že na světě je mnoho lidí, kteří trpí. Oni nechtějí jenom náš soucit. Oni chtějí cítit lásku a my máme často příležitost lásku prokázat, ale váháme a pak se může stát, že je už pozdě. Je to náš jediný úkol, který tady na zemi máme. Naučit se bezvýhradně absolutní lásce k Bohu a k bližnímu.

Náš pozemský život je školou, ve které se této lásce máme naučit. Láska je totiž jediný klíč, který se hodí ke dveřím ráje – věčného života. Kousek toho ráje se skrývá v každém úsměvu, v každém dobrém slově, v každé dobré náklonnosti, kterou někomu darujeme. Kousek ráje nalezneme v každém srdci, které je záchranným přístavem pro nešťastného. V každém domově, kde voní chléb a kde je opravdové lidské teplo. Kousek ráje najdeme všude tam, kde kvete láska, kde lidé jsou opravdu lidmi. Bůh vložil svou lásku do rukou každého z nás. Jsou lidé, kteří mají zlaté srdce. Všechno, co dělají, svědčí o jejich srdečné dobrotě. A naopak – jsou lidé, ve kterých je hluboko zakoupená nedůvěra. Nikdy neudělají to, k čemu je jich srdce vybízí. Hlas jejich srdce oněměl.

Lidské srdce to je jen nepatrné místočko na naší obrovské planetě. A přece skrze něj přichází na svět láska. Láska, to je jediná květina, která roste a které se daří v každém roč-

ním období. Žádný člověk nemůže žít natrvalo bez lásky. Kdo má rodinu, kdo má kolem sebe lidi, kteří ho mají rádi, kdo ví, že je milován, patří mezi ty šťastné a spokojené. Měl by být za to obzvlášť vděčný. Vždyť schopnost milovat je největší dar, který nám Bůh dal. A proto mějme rádi každého člověka, je stejně slabý a křehký jako každý z nás. I on je vystaven obavám ze života, tak jako my.

Pamatujme, že druhého můžeme mít rádi jen tehdy, když jsme připraveni s ním a pro něho trpět. Teprve potom je přátelství pravé a pokud možno trvalé. Chci tě mít rád! Chtít a trpět. Je to zvláštní spojení, ale bez ochoty přijmout bolest není žádné přátelství. Je zvláštní, že právě o člověku, kterého máme rádi, dokážeme nejméně říct, jaký vlastně je. Prostě ho máme rádi. Opravdová láska spočívá v ochotě následovat bližního, ať už jeho život půjde jakýmkoliv směrem. Každý člověk se cítí jako vyměněný a jeho osobnost roste, když je milován. A proto mějme rádi lidi malé i velké, krásné i nesympatické, veselé i smutné, šikovné i nešikovné, úspěšné i neúspěšné. Protože naše láska je povznese. Když se lidé mají rádi a jsou k sobě přátelští, všechno je hned jiné a život je radostný. Dokud putujeme po této zemi, máme stále šanci naučit se lásce. Lásku umět rozdávat, ale i přijímat. Pokud bychom tuto šanci propásli, zůstala by před námi neřešitelná otázka: „Jak dokážeme unést celou věčnost?“

P. Alfred Volný, farář z Jablunkova

BĚH MĚSTEM JABLUNKOV

18. 5. 2025

14:00 HOD.

JABLUNKOV, MARIÁNSKÉ NÁM.

ONLINE REGISTRACE SPUŠTĚNA OD 9. 4. DO 17. 5.

REGISTRACE NA MÍSTĚ OD 12:30 DO 13:30 HOD.

ONLINE STARTOVNÉ: 150 KČ/DOSPĚLÍ, 50 KČ/DĚTI

STARTOVNÉ NA MÍSTĚ: 250 KČ/ DOSPĚLÍ, 100KČ/DĚTI

OBČERSTVENÍ, VĚCNÉ CENY

REGISTRACE NA STRÁNKÁCH:
<https://my.raceresult.com/334961/registration>

WWW.JACKIJABLUNKOV.CZ/ONAS/ZAVODY

CIESKO-POLSKI ZWIÓNZKI KULTUROWE I JYNZYKOWE – Cz.I

Ponad tysioncletni ciesko-polski zwionzki jynzykowe i kulturowe to łopowieść ło bliskim sósiedztwie, wspólnej historyji i wpływach, kiere kśtałtowały jynzyki Ciechów i Poloków przez wieki. Jeście wyynksi wzajemne wpływy miały jynzyki regionalne – ślónski, morawski i ich pogranične łodmiany na Ślónsku Cieszyńskim ci łOpawskim.

Downo tymu plemióna zijónce na terynach łobecnej Cieskiej Republiki i Polski rzóndziły lokalnymi łodmianami jednego prasłowiańskiego jynzyka. I choćias z ciasym ich mowa sie rozdzieliła, to przez stulecia sie przenikały i wzajemnie inspirowały. W X wieku Polocy przijyni chrześcijaństwo właśnie za pośrednictwem Ciech i wtedy zacierpnili moc słów i pojynć z cieskiego jynzyka religijnego. Świynty Wojciech (Adalbert), piyrsi polski świynty, patrón Polski i Ciech, pochodził z cieskiego rodu Sławnikowiców. Równieś Dąbrówka Czeska (czes. Doubravka) z dynastii Przemyślidów, żóna Mieszka I, łodegrała kluciwóm rolym w pocióntkach historyji Polski. Kole roku 965 Dąbrówka została wydano za Mieszka I – ksiyncia Polan. To małżyństwo miało łopróc religijnego teś wymiar polityčný i cywilizacyjny: umacniało sojusz miyndzy Ciechami a Polskóm i miało uchrónić młode państwo Piastów przed niymieckóm ekspansjóm motywowanóm wolóm nawracanio pogan.

Jednym z warunków zawarcio tego zwionzku było przyjyni chrztu przez Mieszka. Dąbrówka była uś chrześcijankóm, a misjonarze, kierzi ji towarzyszyli w wyprawie do Polski, zacyjni głosić wiarym na ziymiach piastowskich. Do chrztu dośło w 966 roku – momynt tyn symboliśnie uznowo sie za pocióntek państwowości i chrześcijaństwa w Polsce. Dąbrówka przywizła ze seboń z Ciech duchownych, sprzynty liturgiczne, ksiyngi i zasady žycio w ramach kultury chrześcijańskij. Była wzorem pobożnej władczyńi, kierej postawa wpłynęła na chrystianizacyjm piastowskiego dworu i polskich elit. Wspiyrła budowym pyrsich kościołów. Jeji postać była przez wieki idealizowano jako „świynto księżna”. Dąbrówka była mamóm Bolesława Chrobrego, pyrsigo koronowanego króla Polski. Jeji ciesko krew płynęła wyync w żiłach wsieckich kolejnych władców piastowskich, w tym aji nasich ksióńżónt cieszyńskich, kierzi byli dalsimi potomkami Bolesława Chrobrego.

Słowa taki jak chrzest, kościół, ołtarz, a nawet pacierz czy kazanie, mimo że majóm łaciński abo grecki korzynie, trefiły do polszczyzny dziynki cieskim tłumaczyniom i pośrednictwem pyrsich duchownych z Ciech.

W kolejnych wiekach – ściągólnie w XIV i XV – kiedy Ciechy przeziwały swój złoty łokres, zacyyny do Polski napływać słowa z dziedziny administracyji i prawa, np. miasto, koró-

na, starosta, a nawet popularne imióna jak Władysław ci Waclaw. XV wiek przyniós kolejnóm falam zapożyczyń – tym razym wojskowych. Wspólne ciesko-polski wyprawy zbrojne (np. przeciwko Krzyżakóm ci polski wsparci dlo husytów) sprawiły, że do polszczyzny trefiły taki słowa jak porucznik, hetman, hasło ci tabor. Co ciekawe, to właśnie Jan Hus – ideowy twórca husytyzmu – łopracował pyrsi zasady cieskiej ortografii, kiere wpłynęły teś aji na polski systym pisanio znaków diakrytyčných (ś, ć, ź). Na dworze królewskim w Krakowie polscy monarchowie radzi gościli uciónych i duchownych z Ciech, a znajómość jynzyka cieskiego była za panowanio Zygmunta Augusta (1526–1572) symbolem prestiżu i jynzykym dyplomacyji.

W XVI wieku literacko polszczyzna sie uś niesamowicie rozwinięła i nastół Złoty Wiek kultury polskij. Polsko nauka, literatura i religijno tolerancyja zacyyna promieniować na całóm Europym Środkowóm. Wtedy to Polocy zacyjni inspirować Ciechów. Tłumacióno dzieła polskich autorów na jynzyk cieski, np. utwory Kochanowskiego ci Reja, a jynzyk polski stół sie dlo Ciechów wzorem do naśladowanio.

Po klynscie pod Biołóm Góróm (1620 r.) Ciechy utraciły niezaleźność, a literacki jynzyk cieski prawie zaniknół – dominowół narzucóny przimusym niymiecki. Dziepro w końcu XVIII wieku Czesi zacyjni łodzyskiwać swojóm cieskóm tożsamość i łodradzać swój jynzyk. Pomogła im w tym polszczyzna – jako wtedy uś bogatszo i barziej literacko rozwiniynto służyła Ciechóm za wzór. Zapoziciano ś nij słownictwo naukowe, botanične ci chemične. Tym sposobym w XIX wieku ukształciły sie dwa nowozitne jynzyki bratnich narodów – cieskiego i polskiego – kiere wiela majóm ze seboń społecznego...

**Z górolskim pozdrowiynim
Andrzej Suszka z Rupiyńki łod Fiedora**

DEN DĚTÍ

1. 6. 2025, od 16:00 hod
JABLUNKOV, PARK A. SZPYRCE

MÍJA DĚTEM
PARKOUR SHOW A WORKSHOP
MASKOTÍ SHOW S KLAUNEM
VIRTUÁLNÍ REALITA
OBČERSTVENÍ
BALÓNKY, CUKROVINKY
PONÍCI

Jakub Podžorný

„Znalost historie regionu nám může pomoci předcházet tragédiím, které se kdysi děly, a které se i dnes dějí v nám blízkých státech.“

Jakub Podžorný se narodil v Chotěbuzi. Studoval na Gymnáziu Josefa Božka v Českém Těšíně a pak na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice na Katedře literární kultury a slavistiky. Tam taky získal ocenění za svou akademickou práci a dvakrát se stal vítězem prestižní Ceny Mariana Szyjrowského, kterou uděluje Polský institut v Praze. Je to důkaz toho, že ke svému studiu přistupoval poctivě a ve svém oboru se dokázal stát odborníkem. Po ukončení školy se Jakub Podžorný vrátil do svého rodiště. Současně bydlí v Českém Těšíně a neměnil by. Na svůj region je patřičně hrdý a snaží se šířit osvětu k lepšímu pochopení různorodosti, národnostních vztahů a historie Těšínského Slezska.

Kdo Vás přivedl k zájmu o historii?

K historii jsem tíhnul už od dětství. Velmi rád jsem poslouchal vyprávění mého dědečka o tom, jak to kdysi bylo. I když jsem některé dědečkovy historky znal už nazpaměť, chtěl jsem je slyšet znova.

Nedávno vyšla Vaše knížka „Těšínsko – drama tří národů“. Proč drama?

V knize se věnuji zhruba stoletému období let 1850-1945, které bylo v tomto regionu národnostně velmi napjaté. V první polovině tohoto období se jednalo zejména o germanizaci za Rakouska-Uherska, ve druhé polovině o vyhrocené česko-polsko-německé vztahy, které kulminovaly za 2. světové války. Byla

to doba dramatických a bolestných změn. Rozpadaly se státní útvary, proběhly dvě světové války. Těšínské drama spočívalo hlavně v tom, že se zde prohnalo několik různých okupací, změn úřední moci, změn státního zřízení, změn hranic... V průběhu pouhých dvaceti let se na malém území našeho regionu vystřídalo Rakousko-Uhersko, Československo, Polsko i Německá říše, a lidé často nevěděli, kam patří. Bolestivým způsobem si spláceli traumata a dluhy. Pokud jedna národnost cítila nějakou křivdu, ať už domnělou nebo skutečnou, mstila se v momentě, kdy se politická situace mocensky obrátila. V období rakouského mocnářství byly elitní společenské vrstvy německé a jakékoli prosazování polského, potažmo českého vlivu bylo mnohdy

obtížné, což se projevovalo třeba právě ve školství. Za první republiky zde naopak probíhal velký tlak na počestování, silou byly zakládány české školy, docházelo ke znevýhodňování Poláků v zaměstnání apod. Když přišel převrat a polské obsazení Těšínska, tak to probíhalo zase naopak, o práci přicházeli Češi, rodiny, které se zde nastěhovaly v období první republiky, byly za dramatických okolností nemilosrdně vyháněny. Velké dějiny ovšem do pár měsíců postavily za kormidlo Němce. Připojení k Německé říši zde rozpoutalo obrovské pronásledování Poláků, kteří byli v nacistickém vnímání příslušníky nižší lidské rasy. Češi žili dlouhá staletí s Němci v jednom soustátí, proto je považovali za rasově smíšené a tím i schopné poněmčení

nebo vyššího kulturního života. Naproti tomu Poláci byli spolu s Rusy a Ukrajinci považováni za čistokrevné a v německém pojetí podřadné Slované. Dalším pozhledáním, ale i prokletím našeho regionu, byla jeho strategická poloha a průmyslová důležitost, což způsobovalo, že o něj měla každá velmoc zájem. Chtěl jsem, aby kniha neodpovídala jen na historické „co?“, ale také „proč?“. Snažil jsem se na vše nahlížet z nestranného pohledu historika, který sám pochází ze smíšené česko-polské rodiny. Chtěl jsem lidem z našeho regionu i ze vzdálenějších končin České republiky přiblížit názorové pohledy všech tří stran, aniž bych podsouval, že pravdu měli jenom jedni. Právě takové černo-bílé vnímání světa totiž ústí v tragédii, která se děla tehdy u nás, a která se dnes opět odehrává v nám blízkých státech.

Někteří pamětníci vzpomínají i o křivdě vůči Němcům, která se po válce udála?

Okrajově se tomu věnuji v podkapitole, kde uvádím svědectví žijících pamětníků. Setkal jsem se s pamětníkem, který je potomkem těšínských Němců. V knize jsou popsány osudy jeho rodiny v době druhé světové války i to, jak s jeho příbuznými nakládaly úřady po válce.

Víme, že knížka vznikla na základě Vaší bakalářské a diplomové práce, za které jste v obou případech získal Cenu Mariana Szyjkowského v soutěži o nejlepší diplomovou a bakalářskou práci zaměřenou na Polsko. Proč jste si vybral zrovna tohle téma?

Studoval jsem historii a polonistiku, takže bakalářská i diplomová práce vycházely z témat, která jsou mi blízká. I když jsem studoval v Pardubicích, vždy jsem byl hrdý na svůj region a velmi mě zajímaly jeho dějiny. Cítil jsem potřebu nejen v našem regionu, ale i v místě mého studia dělat v tomto směru osvětu. Myslím si, že jsou to otázky, které v povědomí většiny dnešních lidí chybí. V českých i polských školách se většinou učí univerzální české nebo polské dějiny,

které se ovšem od těch regionálních, zvláště v případě Těšínska, mnohdy liší, a to se opomíjí. Další mou motivací byl fakt, že neúprosně vymírá poslední generace pamětníků období, které jsem v knize popisoval. To byly hlavní důvody, proč jsem se rozhodl tato témata zpracovat.

Měl jste nějakou oporu, pomoc ze strany učitelů?

V případě těchto témat jsem na zasvěcenou pomoc nemohl příliš spoléhat, protože jsem studoval v Čechách. Můj vedoucí práce neměl o striktně regionálních tématech potřebné povědomí, proto mou práci kontroloval spíše z metodického a formálního hlediska. Po faktografické stránce jsem ji musel konzultovat spíše s historiky nebo odborníky z Těšínska. Díky tomu jsem měl ale trochu volnější pole působnosti a mohl jsem si tématem prošlapat vlastní cestu.

Máte nějaký vzor, ovlivnila Vás nějaká osobnost?

Při svém výzkumu jsem se opíral hlavně o díla tří významných regionálních historiků. Na polské straně je to pan Idzi Panic, nestor regionální historie, který se zkoumáním dějin našeho regionu věnuje celý svůj život. Na české straně je to už zesnulý historik Mečislav Borák, který vykonal obrovský kus práce ve zpracovávání regionálních dějin 20. století, zvláště

2. světové války. V problematice polského školství, nejen za Rakouska-Uherska, mi zase velmi pomohlo dílo historika a zasloužilého pedagoga Józefa Macury, bohužel rovněž zesnulého.

Musel jste věnovat hodně času tomu, aby z akademických prací vznikla knížka?

Vzhledem k tomu, že kniha vznikla na základě bakalářky i diplomky, uchovaly si toto rozdělení i obě části knihy. Každá z nich se věnuje jinému období a trochu odlišným tématům. Ta první se zabývá polským školstvím na Těšínsku od jeho vzniku v polovině 19. století, až do rozpadu rakouské monarchie a období první republiky. Všechno je ale popsáno v širším kontextu dobového života Poláků na Těšínsku. Druhá část se věnuje 2. světové válce, národnostní perzekuci, partyzánskému odboji, vojenskému počátku okupace a pak osvobození v roce 1945. Kniha končí obdobím nového česko-polského napětí, které se začalo vzrůstat už v prvních dnech po konci války. Většina textu se dala použít tak, jak byla napsána, ale přesto znamenalo přepracování do knižní podoby spoustu konzultací s nakladatelem a korektory. Taky některé další náležitosti, jako jsou úvodní a závěrečné kapitoly nebo přílohy, se do knihy zpracovávají jinak. Diplomová a bakalářská práce pro mě znamenaly historický výzkum, čas strávený v archivech, knihovnách nebo s pamětníky v terénu. Výsledné úpravy textů do knižní podoby ale zabraly skoro stejné množství času.

Zajímá Vás historie obecně, anebo spíše ta současná?

Pokud bych to měl časově shrnout, tak mě nejvíce baví moderní dějiny 19. a 20. století, které mimochodem nabízejí opravdu spoustu pramenů a stále nezpracovaného materiálu. Každé z témat v podkapitolách mé knihy je natolik rozsáhlé, že by vydalo na další knihy nebo minimálně nějaké studie. Spousta z nich je jen nakousnutých a dalo by se v nich pokračovat a jednotlivě se jim věno-

vat. Co se týče pozdějšího období, zajímavá je určitě i druhá polovina 20. století. Tehdy se v našem regionu děla spousta převratných věcí i ze sociálního hlediska. Zanikl starý svět, jak jsme na něho byli po staletí zvyklí, a dostala se sem globalizace, která obzvláště zde na Jablunkovsku způsobila nebyvalou proměnu tradičních vesnic i tváře města, ne vždy pozitivní. Bylo to období velkých změn, které by stálo za povšimnutí a zpracování. Jestli se do toho pustím zrovna já, to záleží na inspiraci a časových možnostech.

Takže si myslíte, že moderní historie je už více globální a ztrácí se rozdíly vůči celé republice?

Je to tak, s masovými médii a s celkovou globalizací se rozdíly mezi jednotlivými regiony hodně smazávají, což si myslím, že je škoda. Každý region má vlastní dějiny, vlastní svěbytnost, odlišnou mentalitu, a to se bohužel stírá i na celostátní úrovni. Už po odsunu Němců došlo k určité uniformitě republiky a spousta věcí zanikla. Pokud zůstaneme u nás a polské menšiny, i u ní dochází postupem času k čím dál větší asimilaci, už ne násilné, ale přirozené. Čím dál méně lidí mluví nářečím, stále méně lidí se hlásí k rodinným kořenům nebo o nich má vůbec nějaké povědomí. Strom bez kořenů mnohem snáz podlelehne různým nepříznivým vlivům, a tak je to i s našimi rodinami a místy, kde žijeme. V té kulturní uniformitě určitě hrají roli masová média, internet, televize, rozhlas. Kdysi si mohli lidé maximálně přečíst noviny, žili v mikro bublině svého světa, své vesnice nebo nejbližšího městečka. V životě těchto lidí existovala spousta starobylých fenoménů, kterým dnes říkáme tradice, folklor, a právě ty 20. století, a hlavně jeho druhá polovina, bohužel spolkl. Tento proces do určité míry pořád pokračuje.

Osobně tíhnete k tomu, aby byla zachována ta odlišnost.

Už z pozice svého profesního zaměření je pro mě důležité na ty tradice pamatovat. Nedá se žít samozřejmě jen historií a tím, co bylo. Je třeba

hledět dopředu, přirozený vývoj se zastavit nedá, ale historie by měla lidem připomínat, že není ostuda se ke své regionální identitě přihlásit. Naopak je to něco, na co člověk může být hrdý, a co ho odlišuje od ostatních v tom dobrém slova smyslu, v té rozmanitosti, kterou tu máme. Ta je tady ve střední Evropě, na tak malém prostoru, opravdu nesmírná.

Myslíte si, že by mohl jazyk „po naszymu“ časem zaniknout?

Nejsem jazykovědec, takže se necítím úplně fundovaný k odpovědi na tuto otázku. Osobně si ale myslím, že nezanimkne. Pan profesor Karol Daniel Kadłubiec vždy připomíná, že i když se v našem nářečí postupně mění slovní zásoba, ve které přibývá bohemismů a amerikanismů, dříve to byly zase germanismy, tak ta základní gramatická struktura jazyka je pořád stejná. Naše nářečí si umí cizí výrazy osvojit a vyskloňovat je podle svých starobylých pravidel, takže ten jazyk žije přirozeným životem, a žít bude

snad i dále. Co je ale zajímavé, v běžném styku se dnes „po naszymu“ daleko častěji mluví na českém břehu Olzy, než na tom polském. Dříve se mluvilo na obou stranách kdysi neexistující hranice stejně. Ale tím, jak je obecná polština našemu nářečí podobnější, tak ho snadněji „polyká“, a mladí Poláci už dneska mluví nářečím málokdy. Mezi češtinou a nářečím jsou ty jazykové rozdíly větší, proto se možná u nás „po naszymu“ lépe drží a mluví tak i mladí lidé, i když ho trochu zaplevelují českými a anglickými výrazy.

Jaký vnímáte zájem o Vaši knížku?

Je mi jasné, že zaujme především lidi z tohoto regionu, a taky pozoruji, že je u nás celkem často vyprodaná. Minimálně v Těšíně je každá doobjednávka v knihkupectví rychle pryč. Těší mě i zájem mezi lidmi, kteří se o historii vyloženě nezajímají, ale oslovuje je hlavně to, že je to „tady o nás“. Ve zbylých částech republiky je to asi spíš čtení pro fajnšmekry, kteří už se

o historii nebo o Těšínsko zajímají z nějakého důvodu aktivně.

Je čtivá i pro laiky, kteří nemají historické vědomosti?

Snažil jsem se o takový kompromis. Aby si kniha zachovala všechny rysy naučné publikace se všemi vědeckými náležitostmi a s odkazy na zdroje, ze kterých jsem čerpal. Zároveň jsem se snažil vypichovat některé zajímavosti a zjištěné údaje vysvětlovat a popisovat, aby knížka nebyla strohým výčtem faktů, ale byla čtivá pro každého.

Jakému zaměstnání se můžete věnovat s vystudovaným oborem?

Přímé uplatnění v oboru není u nás přece jen moc široké. V současné době pracuji v Regionální knihovně v Karviné a mám své povolání rád, ke knížkám jsem vždycky tíhnul. Na začátku své knihovnické praxe jsem knížky půjčoval, teď pracuji na oddělení katalogizace, kde zpracovávám nově zakoupené knihy do databáze, ročně jsou jich tisíce. Připravuji také expedice knižních novinek menším podřízeným knihovnám, takže mám zase jiný úhel pohledu. Hned po škole jsem se také věnoval překladatelství. Tímto jsem využil vystudovanou polonistiku a přeložil jsem několik knih z polštiny do češtiny. Byly to thrillery Marcela Mosse „Ukaž mi“ a „Temná tajemství“, a od Alicji Sinické román „Služebná“. Pracoval jsem také na korekturách ke knize: „Karviná. Bohatství v různorodosti“, kterou sepsal kolektiv autorů z regionu. Když překládám, tak se ponořím do děje, určitě to není nudná práce, přestože se tak může jevit. Je však těžké se překladačstvím živit. Momentálně je to na vedlejší koleji, ale neříkám, že se k tomu někdy nevrátím aktivně. Knižní svět mě nesmírně baví a klidně bych v tomto oboru dělal cokoli. Co se týče historie, možnostmi zaměstnání jsou muzea a kulturní instituce, kde by mě určitě také bavilo pracovat. Ještě v době studia jsem brigádničil v Mostech u Jablunkova v novém návštěvnickém centru na Šancích, to bylo pro studenta historie a lokálního patriota jako vyšitě.

Na škole mě také přemlouvali, abych si udělal doktorát a zůstal na univerzitě v Pardubicích jako učitel. Já mám ale introvertní povahu a s veřejným vystupováním trochu bojuju. Vždy říkám, že raději píšu, než mluvím.

Chcete se v budoucnu věnovat dalším publikacím?

Nerad slibuji něco dopředu. Pokud by ale nastala vhodná konstelace, možná bych se poohlédl po zpracování nějakého tématu z moderní historie, které by se opíralo o ústní svědectví, baví mě totiž práce v terénu s pamětníky.

Je pro Vás důležitý vztah s Vaším rodištěm?

Je to pro mě velmi důležité. Právě proto jsem se vlastně ze studií vrátil zpátky, cítím v sobě spjatost s naším regionem. Obětoval jsem pro to možná i lepší pracovní uplatnění v širším okolí Prahy a v Čechách, ale důležitější je pro mě být tady mezi svými, kde mi je dobře.

Čemu se rád věnujete ve svém volném čase?

Mám velmi rád hory, takže další můj velký koníček je horská turistika. Na horách si vždy pročistím hlavu. Díky turistice si nejen dám do těla, ale mohu obdivovat krásné výhledy a vnímat okolní ticho a klid. To mě hodně nabíjí. Také mám rád hudbu a jak je asi jasné, moc rád čtu. No a pak

mám ještě jednoho koníčka, který je hmatatelně spjat s historií, a to jsou historická vozidla a motorky. Mým prvním autem kdysi byla Škoda 100, aktuálně mám v garáži škodovku 120 z roku 1978 a podobně starou motoriku Pionýra. Je to drahý, časově náročný, někdy trochu adrenalinový, ale krásný koníček. Auto proháním za dobrého počasí, občas s ním vyrazím i na nějaký veteránský sraz v okolí, třeba „Škoda v srdci Beskyd“ nebo „Rychvald plný veteránů“. Jsou to akce, kde se sjedou desítky podobných nadšenců. Kromě požitku z krásně udržovaných starých strojů a nostalgie je to i o šíření dobré nálady – když jedete kolem, každý se usměje.

Co je pro Vás v životě důležité?

Určitě rodina, jsem rodinný typ. Kdybych zůstal v Čechách anebo se odstěhoval někam jinam, rodina by mi chyběla. Stejně to mám s dobrými přáteli. No a v neposlední řadě je pro mě důležitá víra v Boha. To jsou nejzákladnější pilíře mého života. Vše ostatní je přidaná hodnota.

Děkujeme za rozhovor a přejeme hodně profesních i osobních úspěchů.

Irena Jurgová

(Foto: archiv Jakub Podžorný)

(Kniha „Těšínsko-drama tří národů“ je v prodeji u nás v JACKi)

Měsíc lásky

KVĚTEN - MĚSÍC LÁSKY, ROMANTIKY A KOUZELNÝCH
VEČERŮ POD HVĚZDAMI!

PRVOMÁJOVÉ POLÍBENÍ POD LÍBACÍM STROMEM

1. 5.

Jablunkov
park A. Szpyrce

Přijďte se políbit pod náš speciální
Líbací strom a zažijte atmosféru
prvního máje.

MILOSTNÁ POEZIE V PARKU A. SZPYRCE

celý květen

Jablunkov
park A. Szpyrce

Po procházce si odpočínáte na
lavičce, kde si budete moci
vychutnat milostnou poezii.

LÁSKYPLNÁ OSLOVA MAMINEK A BABIČEK

11. 5.

Jablunkov
sál radnice

Přednáška sebevědomí a vztahy,
face jóga, korejská kosmetika,
líčení, promítání filmu.
Více na www.jackijablunkov.cz

ROMANTICKÉ POZOROVÁNÍ NOČNÍ OBLOHY

23. 5.

Návší
hvězdárna

Srdečně Vás zveme na romantické
pozorování noční oblohy s povídáním.
Začátek v 19:00.

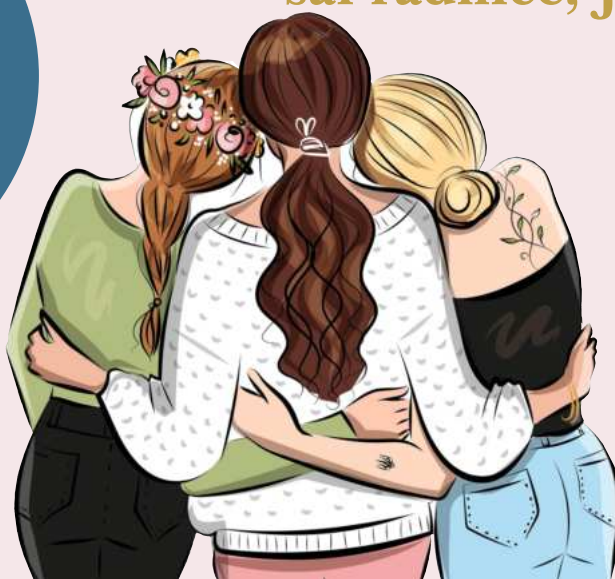
Láskyplná oslava maminek a babiček

11. 5. 2025, 15:00 hod.

sál radnice, Jablunkov

vstupné
200 Kč
předprodej
v JACKi

Malé občerstvení
zajištěno

- 15:00** Sebevědomí a vztah sama se sebou - přednáška Kristiny Škrabalové, ACC
- 16:15** Face jóga - objevte tajemství přirozené krásy - workshop Dominiky Ďurišové
- 17:15** Světový fenomén - korejská krása - naučte se pečovat o svou pleť s kosmetikou ATOMY
- 18:15** Krásná každý den: líčení jednoduše, přirozeně a s jistotou - kurz líčení s Olgou Kowolowskou
- 19:30** Promítání filmu - Moře na dvoře

Maminky a babičky si zaslouží oslavu, protože jsou neúnavným zdrojem lásky, podpory a inspirace.

HRY MATEŘSKÝCH ŠKOL

OPIČÍ DRÁHA
ŠTAFETOVÝ BĚH
HOD NA TERČ
SKÁKÁNÍ V PYTLI
TROJSKOK

hřiště u PZŠ Jablunkov

21. 5. 2025
od 9:30 hod.

Jablunkov

ÚČAST MŠ HLASTE PŘEDEM V JACKi, E-MAILEM: JACKi@JACKIJABLUNKOV.CZ NEBO NA TEL.: +420 558 358 013

JACKi
Jablunkovské centrum
kultury a informací

KLUB PRO RODIČE S DĚTMI

JARNÍ PROCHÁZKA S KOČÁRKY

28. 5. 2025

SRAZ V 9:00 HOD., KNIHOVNA JABLUNKOV

Budeme si hrát, povídat
a samozřejmě číst.

Malé občerstvení a deky zajištěny.

Za nepříznivého počasí se klubík
přesune do knihovny.

PRO DĚTI OD 2 – 5 LET

JACKi
Jablunkovské centrum
kultury a informací

JACKi
Jablunkovské centrum
kultury a informací

Májové překvapení

Rande naslepo s knížkou

1. 5. - 31. 5. 2025
knihovna Jablunkov

Přijďte do knihovny během května
a vyberte si balíček. Knižka, která se
skrývá pod obalem bude
překvapením, až doma po jejím
rozbalení zjistíte, jaké rande
naslepo vás čeká.

Na rande vyrazte v otevírací
době knihovny.
Akce pro dospělé i pro mládež.

MALAJSIE

aneb počkejte 2 minuty

15. 5. 2025, 17:30 hod.
Farní kostel Jablunkov

Srdečně Vás zveme na cestopisnou
prezentaci obrázků, hudby a
vyprávění Jana Linharta

Uvidíte města Kuala Lumpur s Petronas
Towers a Melaku s čínskou i křesťanskou
čtvrtí, hinduistické poutní místo v Batu
Caves, navštívíte čajové plantáže v
Cameron Highlands i rezervaci Taman
Negara a odpočínáte si na krásném
korálovém ostrově Tioman.

Skorec vodní

Říčky Lomná a Olše spolu s jejich přítoky svádějí vodu z beskydských kopců jsou domovem celé řady živočišných druhů. Mezi jedinečné a způsobem života pozoruhodné patří i Skorec vodní. Jeho životní projevy příhodně popisuje Alfred Brehm (1829-1884) v díle Život zvířat: „Schopnosti jeho jsou prazvláštní. Uhání rychle a hbitě po kamenech říčních mrska je ocasem a zadní částí těla vzhůru a dolů, brodí se s kamenů do vody, ponořuje se hloub a hloub až do polovice hrudi, až po oči ještě hloub, až voda nad ním se zavře a pak rozchází se, 15 až 20 vteřin po dně, pod vlnami nebo v zimě pod ledem, proti proudu nebo po něm jakoby si vykračoval po rovině.“ „To nima možne“ jistě napadne nejednoho čtenáře výše uvedeného textu napsaného téměř před 150 lety.

Jaká jsou tedy přizpůsobení pro život v takto specifickém prostředí? Potápějící se skorec má v krvi vyšší koncentraci hemoglobinu, na který se váže kyslík nezbytný k delšímu pobytu pod vodou, chlopně uzavírající nozdry, velmi dobře vyvinuté okohybné svaly ovládající oční čočku při její akomodaci. Více než tři tisíce obrysových per (což je asi třikrát více, než je typické pro ptáky podobné velikosti) zaručuje potom velmi dobrou tělesnou tepelnou izolaci. Jsou známy populace zimujících a velmi dobře prosperujících skorců na Dálném Východě obývajících teplá vřídla, kdy okolní teplota vzduchu klesá pod -55 °C. Žláza na bázi

ocasu produkuje specifický olej a peří neustále promazává a činí jej nesmáčivým. Tyto vlastnosti napomohly skorci k výsadnímu postavení, je to jediný náš ptačí druh z řádu pěvců, který se potápí. Tuto činnost neprovádí jen tak, na dně mezi škvírami kamenů sbírá různý vodní hmyz.

Domovský okrsek není příliš rozsáhlý, zpravidla je to několik set metrů vodního toku. Zde oba rodiče (samec a samice jsou stejně zbarvení) zahnízdí, přičemž začátek hnízdění (snesení prvního vejce) se v souvislosti s globálním oteplováním posouvá do poslední dekády února. Samec teritorium obhazuje i zpěvem, nakonec tento projev byl patrně inspirací pro rodové jméno skorec (původ slova je ve slovanském názvu pro špačka (škorec), které je ze zvukomalebného základu skver. Hnízdí zpravidla jednou ročně, hnízdo má tvar a velikost fotbalového míče, základem stavby jsou mechy a je umístěno na lidských stavbách, např. mostní konstrukci, nebo na skále v bezprostřední blízkosti vody.

Vzpomínám si na hnízdo skorce umístěného ve škvíře stěny splavu na Radvanovském potoce v polovině 80. let, skorci byli chráněni clonou padající vody, kterou museli zvláště v době krmení mláďat mnohokrát za den proletět. Skorec, kromě řady predátorů, čelí i nepřízni dešťů, tehdy se voda zakalí a skorec je v nesnázích, pokud se jedná o sběr potravy. Byly-li okolnosti při hnízdění příznivé, mladí skorci hnízdo opouštějí a rozptylují se do blízkého okolí, což je většinou stejné povodí. Tento pohnízdí rozptýl byl mj. zdokumentován i na Jablunkovsku, jako majitel čerstvé kroužkovací licence NM v Praze jsem v květnu v r. 1983 kroužkoval mláďata skorce v Horní Lomné poblíž hotelu Salajka a v následujícím roce jedno z mláďat hnízdilo v úseku řeky obtékající park tehdejší léčebny TRN v Jablunkově. V letech 2001-2003 se na území ČR vyskytovalo max. 2000 párů a od této doby nedošlo (na rozdíl od jiných míst areálu jeho výskytu) ke snížení populace. Skorec je významný indikátor kvality vodního ekosystému a jeho přítomnost svědčí o čisté a zdravé vodě. Čistá voda, neregulované a přirozené břehy vodních toků jsou potom nezbytnou podmínkou proto, abychom se s tímto zajímavým opěřencem setkali i nadále.

Prof. Ing. Marcel Honza, Dr.
Foto archiv Jan Kufa Kičeřok

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA JABLUNKOV VYHLAŠUJE
PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY DO HUDEBNÍHO A VÝTVARNÉHO OBORU

VE DNECH 9.-13.6. 2025

ONLINE PŘIHLÁŠKY JSOU DOSTUPNÉ NA
WEBOVÝCH STRÁNKÁCH OD 1.5.2025

WWW.ZUSJABLUNKOV.CZ

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

Príspevková organizace
Moravskoslezského kraje

Základní
umělecká škola
Jablunkov

KALENDÁRIUM AKCÍ

Jablunkov a okolí

KVĚTEN 2025

3. 5. 2025

ALIS RUN

Bystřický běh s úsměvem
Bystřice, areál PZKO a Park Club Q
Pořádá: ALIS RUN

21. 5. 2025 od 9:30 hod.

HRY MATEŘSKÝCH ŠKOL

Závody pro nejmenší
Jablunkov, hřiště u PZŠ
Pořádá: JACKi

5. 5. 2025 od 17:00 hod.

VERNISÁŽ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ

Martin Podžorný - domov z nebe
Jablunkov, JACKi
Pořádá: JACKi

23. 5. 2025 od 8:00 hod.

DEN ZEMĚ

Program pro děti i dospělé
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: Město Jablunkov

8. 5. 2025 od 17:00 hod.

„POTAŇCÓWKA“

Lidová zábava na gorolskou notu
Nýdek, Dřeviónka
Pořádá: Dřeviónka Nýdek

23. 5. 2025 od 19:00 hod.

ROMANTICKÉ POZOROVÁNÍ NOČNÍ OBLOHY

Měsíc lásky
Návsi č. 395, Hvězdárna v Návsi
Pořádá: JACKi

11. 5. 2025 od 15:00 hod.

LÁSKYPLNÁ OSLAVA MAMINEK A BABIČEK

ODPOLEDNE VĚNOVANÉ DNI MATEK
Jablunkov, sál radnice
Pořádá: JACKi

24. 5. - 25. 5. 2025

56. SLEZSKÉ DNY

Folklorní vystoupení a krojová kultura
Dolní Lomná, Amfiteátr
Pořádá: Matice Slezská Dolní Lomná

15. 5. 2025 od 17:00 hod.

PROJEKCE PANA LINHARTA

Malajsie...aneb počkejte 2 minuty
Jablunkov, kostel Božího Těla
Pořádá: JACKi

24. 5. 2025

BĚH S VLKY PRO ŽIVOT

Benefiční běh přes tři státy
Trojmezí, Hrčava
Pořádá: Chadim's Charity

17. 5. 2025

CESTA POHÁDKOVÝM LESEM

Hravé úkoly pro rodiny s dětmi
Mosty u Jablunkova, Komunitní centrum
Pořádá: Komunitní centrum

30. 5. 2025

HRAVÉ ODPOLEDNE

Program a atrakce pro děti
Mosty u Jablunkova, centrum obce
Pořádá: GOTIC

18. 5. 2025 od 14:00 hod.

BĚH MĚSTEM JABLUNKOV

Závod pro všechny věkové kategorie
Jablunkov, Mariánské nám.
Pořádá: JACKi

1. 6. 2025 od 16:00 hod.

DEN DĚTÍ

Program pro děti
Jablunkov, park A. Szpyrce
Pořádá: JACKi

JACKi ZPRAVODAJ - periodický tisk územního samosprávného celku města Jablunkov. Adresa vydavatele: Jablunkovské centrum kultury a informací, p. o., Mariánské náměstí 1, 739 91 Jablunkov, IČ 47999764. Vychází měsíčně pod ev. č.: MK ČR E 23799 v nákladu 2100 ks. Místo vydání: JACKi Jablunkov. Odpovědná osoba: Mgr. Gabriela Niedoba, ředitelka JACKi. Přijem inzerce e-mail: jacki@jackijablunkov.cz, tel: 558 358 013; redakce si vyhrazuje právo na krácení a úpravu textů. Tisk KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 02 Frýdek-Místek.